

Toepassen circulaire bouwstoffen en TGG in Zuid-Holland Zuid

Van voorbeschermingsregels naar omgevingsplan

Thermische gereinigd grond: zwaar vervuilde grond die door middel van verhitting (verbranding) is gereinigd.

Deze grond heeft **geen natuurlijke eigenschappen** meer. Bij **uitloging** verspreiding zich van stoffen vanuit de TGG naar het grond- en oppervlaktewater.

Metaalslakken:

resten die ontstaan bij de productie van bijvoorbeeld ruwijzer, fosfor, koper of staal.

Dit zijn onder andere hoogovenslak, fosforslak, gieterijslag, koperslak of LD-staalslak.

Staalslakken voldoen aan de eisen zoals gesteld in het RBK, maar **mag niet nat worden** ivm risico's op milieuschade als gevolg van zeer hoge pH > 10 kunnen metalen uitlogen.

Staalslakken in Spijk

Avi-bodemas: het materiaal dat overblijft na verbranding van afval in een afvalenergiecentrale.

- Goed opgewerkt bodemas: vrij-toepasbaar; zonder extra milieumaatregelen toe te passen.
- Immobilisaat: niet opgewerkte bodemas opgemengd met cement.

Beaumix: opgewerkte bodemas met batterijen zichtbaar

Immobilisaat: niet goed verdicht/verkit

Grondstabilisatie:

het verharden of stabiliseren van slappe grond of grondlaag door de bodem te injecteren met bindmiddel. Dit **bindmiddel** zijn stoffen als kalk, cement en gips.

Immobilisaat:

Het toepassen van een bindmiddel, zodat grond of afvalstof gebonden wordt.

Voorbeeld grond/afvalstof: sterk verontreinigde grond of niet opgewerkte bodemas.

Aanleiding - voorbeschermingsregels

- In de praktijk vinden **incidenten** plaats bij het toepassen van bouwstoffen.
- Deze incidenten veroorzaken onder andere **verontreiniging** van de bodem, grondwater en/of oppervlaktewater.
- Waar het mis gaat zijn het vaak de betreffende **gemeenten** die met de problematiek worden opgezadeld.

Incidenten staalslakken:

- Spijk: 700.000 ton voor uitbreiding golfclub.
- Eerbeek: 240.000 ton staalslakken in een afvalberg om zonnepark te bouwen.
- Hellevoetssluis: onder een weg
- Oude Tonge: Verkeerd toegepast
- Onder provinciale wegen in Zeeland (en Flevoland)
- Fietspaden van Staatsbosbeheer: uitlogen van giftige Vanadium

Avi-bodemas:

- Tjalmaweg Katwijk: onder nieuwe provinciale weg is Beaumix toegepast

Immobilisaat:

Zevenaar bij distributiescentra

Aanleiding - voorbeschermingsregels

- onderzoek naar het toepassen van de bouwstoffen, gezondheidsrisico's en de regels geven een zorgelijk beeld – **regels schieten tekort (RIVM)**.
- **Na verlies functie komt product weer in de keten** van hergebruik van gewone bouwstoffen, aangezien niemand meer weet wat het is, terwijl het dan eigenlijk weer afval is.
- **Onvoldoende bescherming** om verontreiniging van bodem, grondwater en/of oppervlaktewater te voorkomen.
- **Voorbeschermingsregels op basis van het voorzorgbeginsel.**

Aanleiding - tekortkoming regels

- In de (landelijke) normen wordt nu niet **genoeg** rekening houden met de bijzondere eigenschappen (o.a. pH, (nieuwe) stoffen) die sommige bouwstoffen hebben. Ze worden **te algemeen beoordeeld**.
- De bouwstoffen worden **in dikkere lagen en met grotere hoeveelheden toegepast** dan was gedacht. BV: grote geluidswallen ipv de bedachte max 0,5 m onder verhardingen.
- Na een lange periode kunnen door **chemische processen en verwerking van immobilisaat/stabilisaat** ook verontreinigde stoffen vrijkomen. Graafwerkzaamheden leiden tot afval, want uitkomend materiaal is niet meer vormgegeven bouwstof.
- De **regels zijn niet meer actueel** voor de veranderde praktijk. De normen voor schadelijke stoffen in secundaire bouwstoffen zijn berekend op de manier van werken in 2008, terwijl de praktijk nu anders is.
- De bodemregelgeving is voor het laatst herzien in 2008.
- **zorgelijke signalen; de huidige wetgeving biedt onvoldoende bescherming.**

Aanleiding - Wat doet Omgevingswet, Bal

- 2024: infoplicht voor Immobilisaat, AEC bodemas en Thermische gereinigde grond
- 2026: infoplicht voor Staalslakken

Is dit toereikend?

Wie wijzigen de regels?

Alle gemeenten regio ZHZ – regionaal beleid

Beleidscyclus Omgevingswet

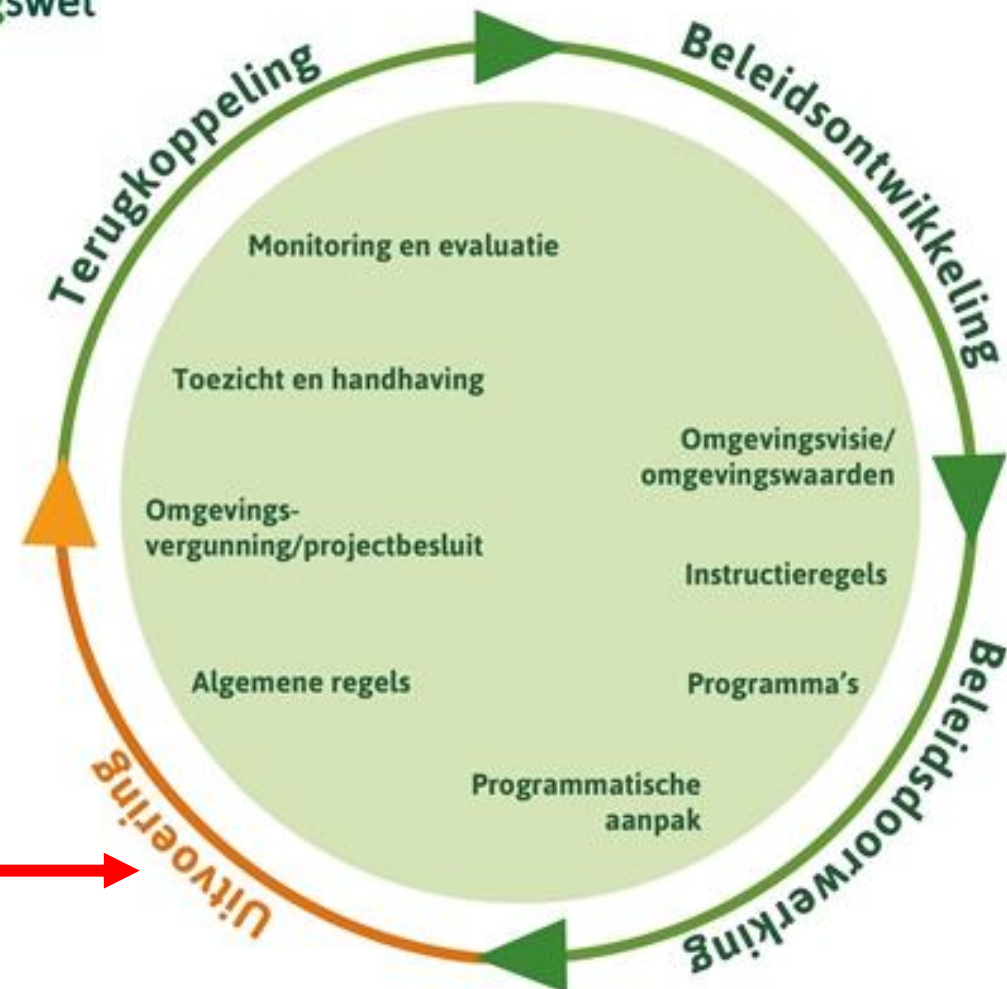
visie
↓
beleid
↓
programma
↓
regels

Beleid en visie was veranderd
door de Omgevingswet.

Hier begonnen met regels maken →

Aan de slag met de
Omgevingswet

Proces (voorbeschermings)regels

Stap 1: Groslijst (afweging alle regelruimte bodem) 2022

Stap 2: Uitwerking Voorbeschermingsregels 2023 en Omgevingsplanregels 2023-2024

Stap 3: Participatie en ontwerp ter inzage, zienswijzen beantwoorden: aug 2024 – sept 2025

Stap 4: Vaststelling gemeenteraad: juli 2025-dec 2025

Stap 2-4: DSO/ Publicatie/ Omgevingsloket: Drechtsteden + gemeente Dordrecht +OZHZ

Vanaf januari: regionale voorbeschermingsregels voor bodem

15 sep 2023

De voorbeschermingsregels zijn:

- Bij bouwen op verontreinigde grond kan bevoegd gezag (gemeente) saneringsmaatregelen voorschrijven. Om hetzelfde beschermingsniveau te behouden.
- De algemene regels voor graven in sterk verontreinigde grond gelden ook voor sterk met PFOA-verontreinigde grond. Net als nu.
- Vluchtige stoffen moeten bij een sanering worden verwijderd. Lukt verwijderen niet helemaal? Vraag dan een maatwerkbesluit aan. Met maatwerk wordt zoveel mogelijk vluchtige stoffen verwijderd en risico's voorkomen. Hiermee wordt de inwoner, net als nu, beschermd tegen dampen in de binnenlucht.
- Verbod op het toepassen van thermisch gereinigde grond en risicovolle bouwstoffen (avi-bodemas/ staalslakken/ immobilisaat). Wil je toch hiervan gebruikmaken? Vraag dan een vergunning aan. Zo voorkomen we schade aan het milieu.

✓ Artikel 11.7 Verbod toepassen thermisch gereinigde grond

Ontwerp

Met het oog op het beschermen van het milieu is het, in afwijking van paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving, verboden thermisch gereinigde grond toe te passen.

✓ Artikel 11.19 Verbod toepassen van AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie, metaalslakken

Ontwerp

Met het oog op het beschermen van het milieu is het, in afwijking van paragraaf 4.123 van het Besluit activiteit leefomgeving, verboden AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie, metaalslakken of bouwstoffen die voor meer dan 20 gewichtsprocenten uit AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie, metaalslakken bestaan toe te passen.

Toelichting

Uitleg artikel

Dit artikel voorziet in een **verbod** op het toepassen van zogenaamde aandachtsbouwstoffen, ook wel thermisch of chemisch bewerkte bouwstoffen (stabilisatie/ immobilisatie, AVI-bodemassen en metaalslakken). Dit zijn de bouwstoffen die op dit moment in opspraak zijn en bij onzorgvuldige toepassing milieuschade veroorzaken. Er is gekozen voor een algemeen verbod, omdat een melding of binnenplanse vergunningplicht alsnog onvoldoende reguleert.

Reikwijdte en werking

Het verbod is van toepassing op het toepassen van aandachtsbouwstoffen (stabilisatie/ immobilisatie, AVI-bodemassen en metaalslakken) en niet op andere bouwstoffen (zoals (bouw)puin, natuursteen, metselmortel, asfalt(beton), et cetera).

Het is mogelijk om middels **een buitenplanse omgevingsvergunning voor afwijking op het omgevingsplan (Bopa)** af te wijken van dit verbod. Hierbij is voldoende mogelijkheid tot regulatie en bestuurlijke afweging of en hoe medewerking wordt verleend.

Bij vergunningverlening moet de aanvrager rekening houden met het volgende:

Maatregelen ter voorkoming van milieuschade:

- a.de bouwstof wordt boven de grondwaterstand toegepast;
- b.de bouwstof ligt onder gesloten verharding;
- c.het werk dient binnen 1 jaar na toepassing te zijn afgerond; en
- d.de bouwstoffen worden minimaal toegepast over een oppervlakte van minimaal 1000 m².

En de volgende, te verstrekken, informatie:

- a.de aanduiding van de functionele toepassing, bedoeld in artikel 4.1260, in het kader waarvan de AVI-bodemassen, stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken worden toegepast, en een onderbouwing van de functionaliteit van de toepassing. Onder ander met behulp van stabiliteitsberekening;
- b.de dimensionering van de functionele toepassing in het kader waarvan de AVI-bodemassen, stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken worden toegepast;
- c.de verwachte datum van het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 4.1257;
- d.de verwachte datum waarop het werk zal zijn voltooid;
- e.een milieuverklaring bodemkwaliteit die betrekking heeft op de toe te passen AVI-bodemassen, stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken;
- f.als deze grond van het Besluit bodemkwaliteit bij de afgifte van een milieuverklaring bodemkwaliteit moet worden verstrekt: een afleverbon
- g.de herkomst van de AVI-bodemassen, stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken;
- h.de kwaliteit van de AVI-bodemassen, stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken;
- i.de hoeveelheid AVI-bodemassen, stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken in kubieke meters die in totaal in het werk zal worden toegepast;
- j.de hoeveelheid bindmiddelen die in totaal voor de immobilisatie / stabilisatie van de bodem zal worden toegepast;
- k.de coördinaten van de ontvangende landbodem, tenzij het adres daarvan is vermeld;
- l.planning van de werkzaamheden waaruit blijkt dat het werk waarin de grond wordt toepast binnen 1 jaar na toepassing wordt afgerond;
- m.indien de milieuhygiënische verklaring een productcertificaat is, dan zijn waarborging van de eisen van de productcertificaat verwerkt;
- n.de kritische aspecten zoals grondwater en oppervlaktewater in de nabijheid, zetting PH-buffercapaciteit, kwetsbare objecten en ecologie zijn beschreven/verwerkt;
- o.schriftelijke instemming met de uiteindelijke eigenaar;
- p.de toepassingshoogte ten opzichte van de grondwaterstand;
- q.de verwachte zetting voor de komende 100 jaar;
- r.tekeningen van de toepassingslocatie en dwarsdoorsneden van de toepassing;
- s.een schriftelijke onderbouwing hoe overlast voor de omgeving (in de vorm van stofvorming en wateropvang als dit vrijkomt uit het materiaal) wordt voorkomen; en
- t.een beschrijving van de voorzieningen en maatregelen die worden getroffen om te voorkomen dat de toevoeging van de bindmiddelen aan de bodem de zuurgraad van het grondwater of nabijgelegen oppervlaktewater beïnvloeden of anderszins in strijd met de specifieke zorgplicht, bedoeld in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden toegepast.

Bopa 2024- juli 2025

Werkwijze:

- 1) Initiatiefnemer doet via het Omgevingsloket een verzoek BOPA met de daarbij horende stukken
- 2) OZHZ geeft advies aan gemeente voor de BOPA
- 3) Gemeente neemt besluit en publiceert deze

Op basis van voorbeschermingsregels is 3 x een Bopa aangevraagd en verleend in onze regio:

- 1x (metaal) slak (hergebruik op dezelfde locatie)
- 1x immobilisaat
- 1x TGG

- Een belangrijk voordeel van de vergunningplicht is dat de toepassing vooraf beoordeeld kan worden, indien gewenst of nodig in afstemming met de aanvrager of met partners (bijvoorbeeld andere overheden of het waterschap).

Nieuwe lokale bodemregels

Doet u iets op of in de grond? Dan gelden er regels. In onze regio worden deze regels gewijzigd en komen er nieuwe bodemregels. Lees meer over de belangrijkste veranderingen.

Aankondiging oktober 2024

Verbod overgenomen in Ontwerp Omgevingsplan

Vooroverleg/ informatie-avond oktober 2024

Ter inzage gelegd tussen december 2024 en september 2025

Zienswijzen januari 2025 - november 2025

Nieuwe lokale bodemregels

Doet u iets op of in de grond? Dan gelden er regels. In onze regio worden deze regels gewijzigd en komen er nieuwe bodemregels. Lees meer over de belangrijkste veranderingen.

Kamerbrief bij afschrift reactie op brief Blue Phoenix over vergunningsplicht bodemas door OZHZ

→ Kamerstuk | 01-07-2024

Minister Harbers (IenW) stuurt de Tweede Kamer zijn reactie op een brief van Blue Phoenix Group. De aanleiding voor de brief was het voornemen van omgevingsdienst Zuid Holland Zuid (OZHZ) om een vergunningplicht in te stellen voor het toepassen van bouwstoffen zoals AVI-bodemas, staalslakken en immobilisaten. Hij geeft een toelichting.

Woo-verzoek !

Pers:

Nederland ligt vol met potentieel vervuilende staalslakken. Het restproduct uit de staalindustrie, dat zware metalen bevat en de bodem kan verontreinigen, is op zeker 115 plekken in Nederland gebruikt. En dat is waarschijnlijk nog maar het topje van de ijsberg.

Vragen en druk?

- Producenten en leveranciers vrezen versnipperd beleid en extra regeldruk.
- Ministerie (beleidsmakers hergebruik) en RWS (infra).
- Bestuurlijke druk op gemeenten, gemeente stimuleert namelijk ook circulaire economie.
- Vragen uit interesse vanuit OD's en gemeenten.

Zienswijzen veranderen regels

- Vooral **zienswijzen** op verbod toepassen avi-bodemas, maar ook overige circulaire bouwstoffen en TGG.
- Instrument **verbod heroverwogen**
- Dit verbod impliceert geen medewerking. Dat is niet het uitgangspunt, want dat is een zorgvuldige toepassing.
- **verbod wordt omgezet naar een binnenplanse vergunningplicht.** Met dit instrument kan de toepassing vooraf worden beoordeeld en kunnen indien nodig of gewenst vooraf maatregelen worden voorgeschreven.
- Meld/infoplicht: Voor toepassing kunnen alleen algemeen geldende regels worden vastgesteld, maar de toepassingen wil je juist per toepassing op een locatie afwegen. Weinig flexibel en alleen achteraf maatwerkvoorschriften op te leggen.

Artikel 11.21 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie en metaalslakken

Met het oog op het beschermen van het milieu is het, in aanvulling op paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving, verboden zonder omgevingsvergunning AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie, metaalslakken of bouwstoffen die voor meer dan 20 gewichtsprocenten uit AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie of metaalslakken bestaan, toe te passen.

Artikel 11.22 Aanvraagvereisten vergunning AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie en metaalslakken

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning, als bedoeld in artikel 11.21, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de verwachte datum van het begin van de activiteit, als bedoeld in artikel 4.1258 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

Artikel 11.23 Beoordelingsregels vergunning AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie en metaalslakken

De omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 11.22, wordt alleen verleend als:

- a. de toepassing voldoet aan de eisen uit paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- b. de specifieke zorgplicht, als bedoeld in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving, tijdens en na het toepassen wordt gewaarborgd;
- c. de toepassing verenigbaar is met het belang van:

Wordt vervolgt

- Vragen?
- Later een vraag stellen? j.wiers@ozhz.nl of zie www.ozhz.nl

Toepassen circulaire bouwstoffen en TGG in Zuid-Holland Zuid

van voorbeschermingsregels naar omgevingsplan

Filmpje nieuwe bodemregels

- Link naar de film "Goed omgaan met onze bodem": <https://youtu.be/gSolBjoFTpU>